

ห้างคาร์ฟูร์เสี่ยงขาดทุนจากเงิน Rebate ที่ศาลสั่งให้จ่ายคืนของคู่ค้าในเคนยา มูลค่ากว่า 300 ล้าน KES

ภาพ : ห้างคาร์ฟูร์ซูเปอร์มาร์เก็ตในมอมบาซา

Carrefour เป็นซูเปอร์มาร์เก็ตลำดับที่ 3 ที่มีสาขามากที่สุดในเคนยา โดยเป็นแฟรนไชส์ที่บริหารโดย Majid Al Futtaim Hypermarkets Limited จาก UAE โดยปัจจุบันมีสาขาในเคนยาทั้งสิ้น 12 สาขา กำลังประสบกับปัญหาในความเสี่ยงที่จะต้องชดใช้เงินส่วนลดจ่ายคืนจากซัพพลายเออร์ (Rebate to suppliers) ที่มีมูลค่ากว่า 300 ล้าน KES ต่อปี หลังจากที่ได้รับคำสั่งศาลการแข่งขันด้านการค้าในเคนยาให้หยุดเรียกเก็บค่าธรรมเนียมที่ไม่เป็นธรรมที่ Carrefour เรียกเก็บจากคู่ค้าในเคนยา

ในวันอังคารที่ 20 เม.ย. 64 ที่ผ่านมา ศาลด้านกฎหมายการแข่งขันทางการค้าของเคนยา สั่งให้ห้างทำการแก้ไขสัญญาทั้งหมดที่ทำกับซัพพลายเออร์ภายใน 30 วัน เพื่อถอดข้อกำหนดอันไม่เป็นธรรมหลายข้อออกไป รวมถึงการสั่งห้างจะต้องชดใช้เงินส่วนลดจ่ายคืน (Rebate) ที่เรียกเก็บในอัตรา 1.25 % ของยอดขายรายปี ยกตัวอย่างเช่น ในปี 2020 ที่ห้างคาร์ฟูร์มียอดขาย 25,000 ล้าน KES นั้นหมายความว่า ห้างคาร์ฟูร์จะได้รับเงินส่วนลดจ่ายคืนจากซัพพลายเออร์ จำนวน 313 ล้าน KES นอกจากเงินส่วนลดจ่ายคืน 1.25% ข้างต้นแล้ว ห้างฯยังกำหนดให้ซัพพลายเออร์จ่ายเงินส่วนลดจ่ายคืนอื่น ๆ อีก ที่ไม่ได้ระบุไว้ในคำตัดสินของศาล ซึ่งหลังจากคำตัดสินดังกล่าว ห้างคาร์ฟูร์กล่าวว่า จะต่อสู้กับคำสั่งศาลโดยยื่นอุทธรณ์ต่อศาลชั้นสูงต่อไป โดยปัจจุบัน ห้างฯ มีซัพพลายเออร์หรือคู่ค้าทั้งบริษัทผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าอยู่ระบบของห้างจำนวนกว่า 700 ราย

นโยบายภาครัฐ

Call Center 1169
www.thaitrade.com
www.ditp.go.th

เศรษฐกิจการลงทุน

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนพหลโยธิน ต.บางกระสอ อ.
เมือง จ.นนทบุรี 11000

แนวโน้มตลาด

Office of Commercial Affairs,
Royal Thai Embassy,
Nairobi, Kenya

รายงานสินค้าและบริการ

Rose Avenue (off Denis Pritt Rd)
P.O. Box 58349 - 00200 Nairobi, Kenya
E-mail: info@ocanairobi.co.ke

อื่นๆ

คำสั่งของศาลด้านกฎหมายการแข่งขันทางการค้าของเคนยา ซึ่งก่อนหน้านี้ได้ยืนยันการตัดสินใจโดยหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าแห่งเคนยา (CAK) ได้กำหนดแบบอย่างที่สำคัญในส่วนค่าปลีกและสามารถใช้เพื่อเป็นแนวปฏิบัติทางการค้าที่คล้ายคลึงกันสำหรับผู้ค้ารายอื่นๆ นอกจากนี้ การตัดสินใจแบบนี้ดูเหมือนจะเสี่ยงต่อ

การล้มล้างธรรมเนียมปฏิบัติที่มีมายาวนานในธุรกิจค้าปลีก และมีผลกระทบต่อผู้บริโภค เช่นกัน ตัวอย่างเช่น เงินส่วนลดจ่ายคืนซึ่งเป็นที่นิยมใช้วงการค้าปลีกกันทั่วโลก ถือเป็นรายได้ที่จัดเก็บจากซัพพลายเออร์ และ เงินส่วนลดจ่ายคืนดังกล่าว อาจจะทำเป็นส่วนลดแก่ผู้บริโภคที่จับจ่ายซื้อสินค้าได้อีกด้วย ดังนั้น ก็เป็นไปได้ว่า ผู้บริโภคอาจจะไม่ได้รับประโยชน์จากส่วนลดสินค้าอีกต่อไป ห้างคาร์ฟูร์นั้นมีความกล้าในการคิดเสนอรูปแบบส่วนลดต่างๆ สำหรับสินค้าที่หลากหลาย โดยสามารถเพิ่มเงินสำรองเพื่อเพิ่มยอดขายได้ ดังนั้น การหยุดเงินส่วนลดจ่ายคืนนี้ อาจทำให้ห้างค้าปลีกไม่สามารถทำการลดราคาสินค้าได้อีก และ ส่งผลให้ราคาสินค้าปรับขึ้นมาใกล้เคียงกับคู่แข่ง

Orchards Limited ซึ่งเป็นบริษัทผู้ผลิตและจัดจำหน่ายโยเกิร์ตแห่งหนึ่งได้ยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่กำกับดูแล โดยระบุว่า ห้างคาร์ฟูร์ เรียกเก็บค่าธรรมเนียมจำนวนหนึ่งจากซัพพลายเออร์เพื่อแลกกับการนำสินค้าขึ้นบนชั้นวางสินค้า และอ้างว่า แลกกับความเสียหายที่อาจส่งผลกระทบต่อคู่ค้ารายอื่นๆ ได้ คำสั่งศาลที่ออกเมื่อวันที่ 20 เมษายน ระบุว่า “ ผู้อุทธรณ์สามารถแก้ไขข้อตกลงการค้าปัจจุบันทั้งหมด ที่ทำกับห้างคาร์ฟูร์เคนยา ภายใน 30 วัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อแก้ไขข้อกำหนดที่เป็นภาระกีดกันทั้งหมดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อกำหนดที่จัดทำ หรือนำไปสู่ หรือ อื่นๆหนึ่ง เอื้อประโยชน์ต่อการใช้อำนาจผู้สั่งซื้อในทางที่ผิด” อำนาจของผู้สั่งซื้อ หมายถึง ความสามารถของผู้สั่งซื้อในการแสวงหาโอกาสและเงื่อนไขที่เหนือกว่าซัพพลายเออร์ ซึ่งสามารถคิดเป็นต้นทุนค่าเสียโอกาสได้ เช่น การชะลอการชำระสินค้า

ห้างคาร์ฟูร์กลายเป็นผู้ค้าปลีกรายใหญ่รายที่ 2 ที่ถูกสอบสวนในข้อหาใช้อำนาจผู้สั่งซื้อในทางที่ผิดรองจากห้าง Tuskys ที่เป็นห้างที่มีสาขามากที่สุดลำดับที่ 1 ของเคนยา ซึ่งพบว่า มีการระงับการชำระเงินแก่ซัพพลายเออร์ จนเกินวันที่กำหนด ศาลได้สั่งให้คาร์ฟูร์ไม่คิดค่าแรกเข้าสินค้าและเงินส่วนลดจ่ายคืนในสัญญา นอกเสียจากว่า จะเพิกถอนซัพพลายเออร์อย่างเดียวนั้น

บริษัท Orchards ได้ร้องเรียนต่อหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าแห่งเคนยา (CAK) ว่า ห้างคาร์ฟูร์ กำหนดให้ซัพพลายเออร์จ่ายค่าแรกเข้าสินค้า สินค้ารายการละ 50,000 Sh ที่ขายในห้างฯ ถ้าไม่ชำระค่าแรกเข้าสินค้า จะถูกปรับ 7% ถึง 8 % ของจำนวนเงินที่ค้างจ่าย ตามคำร้องของ Orchards คาร์ฟูร์กำหนดเรียกเก็บส่วนลดพิเศษอีก 10 % จากซัพพลายเออร์ สำหรับการขนส่งสินค้าไปยังสาขาใหม่ ครั้งที่ 2 ยิ่งไปกว่านั้น ห้างคาร์ฟูร์จะเรียกเก็บเงินส่วนลดจ่ายคืน อีก 1.25% ของยอดขายรายปี และล่าสุด ในปี 2019 ห้างคาร์ฟูร์ยังมีการคิดจะ

เก็บ “ เงินส่วนลดจ่ายคืนคิดแบบอัตราก้าวหน้า ” อีกรายการหนึ่ง ซึ่งคำนวณจาก ยอดขายรายปี หารด้วย การหมุนเวียนสินค้า ของซัพพลายเออร์

ความเห็นของ สคต.

สคต. มองว่า จากกรณีดังกล่าว อาจส่งผลให้ห้างคาร์ฟูร์สูญเสียรายได้ที่เป็นเงินส่วนลดจ่ายคืน (rebate) จากซัพพลายเออร์ เป็นจำนวนมหาศาล ดังนั้น มีความเป็นไปได้ว่า ความสามารถในการเพิ่มเงินสำรองเพื่อกระตุ้นยอดขายจะลดลง ความสามารถในการแข่งขันกับผู้ค้าปลีกรายอื่นจะลดลงตามไปด้วย เนื่องจากไม่มีต้นทุนที่เป็นส่วนลดดังกล่าวมาถัวเฉลี่ยให้นำมาลงทุนในการลดราคาสินค้าให้ต่ำลงได้ สุดท้าย ผู้บริโภคจะเป็นผู้รับภาระค่าสินค้าที่ปรับตัวสูงขึ้นกว่าเดิม ซึ่งก็จะส่งผลให้ยอดขายของห้างคาร์ฟูร์โดยรวมก็จะลดลงตามไปด้วย สิ่งทีผู้ประกอบการไทยที่ส่งออกสินค้ามาเคนยาต้องพึงระวัง คือ การส่งออกสินค้าจากไทยที่ใช้การจำหน่ายผ่านผู้นำเข้าที่มีช่องทางการขายสินค้าร่วมกับห้างคาร์ฟูร์เคนยา อาจเจอปัญหาการชำระเงินค่าสินค้าที่ล่าช้าเกินกำหนด (ปัจจุบัน ห้างมีการจ่ายเงินล่าช้าคือเดิม 30-90 วันเป็น 90-180 วันแล้วแต่กรณี) โดยห้างอาจมีการนำเข้าเอาข้ออ้างเกี่ยวกับภาระต้นทุนค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้นจากกรณีดังกล่าว ทำให้การชำระเงินมีความล่าช้ามากขึ้นตามไปด้วย

นอกจากนั้น ประเด็นเกี่ยวกับ การคิด “ เงินส่วนลดจ่ายคืนคิดแบบอัตราก้าวหน้า ” ที่คำนวณจาก ยอดขายรายปี หารด้วย การหมุนเวียนสินค้า ของซัพพลายเออร์ นั้น หมายถึง หากมูลค่าสินค้าที่ขายเข้าห้างมีจำนวนมาก แต่การหมุนเวียนสินค้านั้นน้อย ซัพพลายเออร์จะถูกเรียกเก็บเงินส่วนลดจ่ายคืนคิดแบบอัตราก้าวหน้าในอัตราสูง ในทางกลับกัน หากมูลค่าสินค้าที่ขายเข้าห้างมีจำนวนน้อย ขณะที่การหมุนเวียนสินค้านั้นมีมาก ซัพพลายเออร์จะถูกเรียกเก็บเงินส่วนลดจ่ายคืนคิดแบบอัตราก้าวหน้าในอัตราต่ำ ดังนั้น ผู้ส่งออกไทย ควรพิจารณาค่านี้ถึงประเด็นนี้ และมีการประสานงานทำความเข้าใจกับผู้นำเข้า และวางแผนการตลาดร่วมกับผู้นำเข้าเพื่อลดผลกระทบที่อาจมีขึ้นได้จากกรณีดังกล่าว โดยควรพิจารณาวางแผนให้มูลค่ายอดขายสินค้าที่ส่งไปควรสัมพันธ์กับการหมุนเวียนสินค้าด้วย

ผู้ส่งออกที่สนใจข้อมูลเพิ่มเติมต่าง ๆ เกี่ยวกับประเทศเคนยา และประเทศในแอฟริกาตะวันออก ท่านสามารถติดต่อสอบถามได้ที่ E-mail: ของสำนักงานฯ ที่ info@ocanairobi.co.ke

ที่มา Business Daily

นโยบายภาครัฐ

Call Center 1169
www.thaitrade.com
www.ditp.go.th

เศรษฐกิจการลงทุน

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนพหลโยธิน ต.บางกระสอ อ.
เมือง จ.นนทบุรี 11000

แนวโน้มตลาด

Office of Commercial Affairs,
Royal Thai Embassy,
Nairobi, Kenya

รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

Rose Avenue (off Denis Pritt Rd)
P.O. Box 58349 - 00200 Nairobi, Kenya
E-mail: info@ocanairobi.co.ke